

ZAPISNIK

Sa 34. sednice Komisije za žalbe održane 30.10.2014. sa početkom u 18 sati u prostorijama Saveta za štampu.

Prisutni članovi Komisije: Zoran Ivošević, Petar Jeremić, Stojan Marković, Tamara Skrozza, Vlado Mareš, Ivan Cvejić, Zlatko Čobović, Božo Prelević, Marija Kordić i Predrag Azdejković.

Odsutni članovi Komisije: Ljiljana Smajlović

Ostali prisutni: Dejan Miladinović, predsednik UO Lokal presa, koji učestvuje u raspravi i odlučivanju o tačkama jedan i dva, iz kojih je izuzet Stojan Marković, Stefan Ćurdo iz advokatske kancelarije Boža Prelevića i Gordana Novaković, generalna sekretarka Saveta za štampu

Dnevni red:

1. Razmatranje žalbe Gvozdena Nikolića na fotografiju objavljenu na portalu „Ozonpress.net“
2. Razmatranje žalbe Gvozdena Nikolića na fotografiju objavljenu na portalu „Ozonpress.net“
3. Razmatranje žalbe Borislava Stefanovića na tekst objavljen u listu „Alo“
4. Razmatranje žalbe Borislava Stefanovića na tekst objavljen u „Kuriru“
5. Razmatranje žalbe Milana Čvetićanina na tekst objavljen u listu „Alo“
6. Razmatranje žalbe Aleksandre Barton na tekst objavljen u listu „Alo“
7. Razmatranje žalbe Aleksandre Barton na tekst objavljen u „Kuriru“
8. Razmatranje žalbe Aleksandre Barton na tekst objavljen u „Večernjim novostima“

Pre početka sednice, članovi Komisije obavešteni su da je Lokal pres delegirao Dejana Miladinovića da, umesto člana Komisije Stojana Markovića, odlučuje o žalbama koje se odnose na portal Ozonpress.net

1. Gvozden Nikolić, vlasnik i direktor produkcije „Glas zapadne Srbije“ podneo je žalbu, smatrajući da je informativni portal „Ozonpress.net“ prekršio odredbe Kodeksa koje se odnose na zaštitu autorstva, neovlašćenim preuzimanjem fotografije, objavljene uz tekst „Stevanović: tačno je da SPS duguje za grejanje, neplatiše voze jahte“, na portalu „Glas zapadne Srbije“. U toku rasprave, članovi Komisije su istakli da fotografija na portalu „Glas zapadne Srbije“, nije potpisana, te da je teško oceniti da li je taj portal nosilac autorskih prava, kao i da to nije mogao znati ni portal „Ozonpress.net“. Zoran Ivošević je rekao da treba uzeti u obzir i to da se urednik „Ozonpress.neta“ izvinio za eventualni propust, dok, po mišljenju Petra Jeremića, „Ozonpress.net“ odgovornosti za kršenje autorskih prava oslobađa e-mail koji je dostavljen Komisiji, a iz kojeg se vidi od koga su oni dobili fotografije. Dejan Miladinović je rekao da fotografije najpre moraju da budu potpisane da bi neko kasnije mogao da se pozove na zaštitu autorskih prava, a sličnog mišljenja bili su i Zlatko Čobović i Ivan Cvejić, koji su ocenili da Kodeks nije prekršen. Nakon rasprave, Komisija je jednoglasno odlučila da portal „Ozonpress.net“ nije prekršio odredbe Kodeksa novinara Srbije.

2. Druga žalba Gvozdena Nikolića odnosila se na fotografiju koju je, po njemu, takođe neovlašćeno, „Ozonpress.net“ preuzeo sa portal „Glas zapadne Srbije“ i objavio uz tekst „Čačak u ratu sa trećim rajhom“. Komisija je i u ovom slučaju smatrala da se ne može tvrditi da je portal „Glas zapadne Srbije“ nosilac autorskih prava, tim pre što je jedina potpisana fotografija objavljena na portalu „Vesti online.net“, a urednik „Ozonpress.neta“ tvrdi da je za objavljivanje dobio saglasnost autora. Prema rečima Petra Jeremića i Dejana Miladinovića, pravo da se žali imali bi autor fotografije ili portal „Vesti online.net“, i u tom slučaju bi se moglo govoriti o povredi Kodeksa, dok, kad je reč o „Glasu zapadne Srbije“, nema nikakvih dokaza da taj portal ima autorska prava na fotografiju. Komisija je, na kraju, jednoglasno odlučila da je ni u ovom slučaju nema povrede Kodeksa.

3. i 4. S obzirom na to da je Borislav Stefanović podneo jedinstvenu žalbu na tekstove objavljene u listovima „Alo“ i „Kurir“, članovi Komisije vodili su objedinjenu raspravu o ove dve tačke dnevnog reda. Iz dela rasprave koji se odnosio na „Kurir“, kao i iz glasanja o toj žalbi bila je izuzeta Marija Kordić, koja je zaposlena u „Kuriru“. Generalna sekretarka je na početku rasprave rekla da nije prihvatila predlog advokata „Kurira“ da se žalba odbaci kao formalno neispravna jer je nejasno da li

je podnosilac žalbe Borislav Stefanović ili Demokratska stranka, na čijem je memorandum žalba poslata. Ona je navela da je žalba napisana u prvom licu, a potpisan je Borislav Stefanović, tako da nema nikakve dileme ko je podnosilac. Zoran Ivošević je ocenio da u objavljenim tekstovima ima preterivanja, ali da ga ima u žalbi. "Kurir", kako je rekao, uopšte nije, kako je u žalbi navedeno, napisao da je Stefanović slupao auto, ali piše da je pobjegao, što je takođe preterivanje. On je takođe naveo da "Kurir" samo naslovom, a "Alo" i tekstom i naslovom krše odredbe Kodeksa o obavezi novinara da neguju etiku i kulturi javne reči, jer se koriste prejakim terminima – da se ponašao bahato, da je pobjegao sa lica mesta, da nije imao ni malo pristojnosti da sačeka policiju..." Mislim da je sve moglo drugačije da se napiše, da tekstovima fali umerenost i doza obazrivosti", rekao je Ivošević. Zlatko Čobović je naveo da je u tekstu u "Kuriru" netačno navedeno "Borko imao udes" (udes je imao vozač, on je samo bio u autu), kao i da je "pobjegao" (jer nije ni imao obavezu da ostane dok ne dođe policija), a asocira da je bežao od policijske potere, dok je u listu "Alo" naslov potpuno netačan – jer niti je Stefanović "slupao" auto, niti je "utekao". Problematično u oba teksta je i što se pozivaju na neimenovane izvore koji ne saopštavaju činjenice, već iznose sudove i izvode zaključke, i o onome o čemu objektivno nemaju saznanja. Ukazao je, takođe, i na novinarski korektan tekst na istu temu, objavljen istog dana u "Blicu", kao primer da je bilo moguće i tako, da je bilo volje. Zaključio je da je u oba slučaja povređen kodeks. Vlado Mareš je naveo da u principu prihvata "strastveno pisanje", naročito kada se odnosi na političare i da bi to još i moglo da bude u skladu sa Kodeksom, ali da u ovom slučaju sumnju pobuđuje to što je jednom neitneresantnom i beznačajnom događaju posvećana tako velika pažnja. Po njemu, to ukazuje na manir dela medija da se vesti o određenim ljudima plasiraju na ovakav način, da bi njihovi politički protivnici kasnije mogli to da koriste. Sličan stav izneo je i Božo Prelević, koji je rekao da se slučajno premijerov auto sudari sa nekim, naslov sigurno ne bi bio "Vučić slupao auto" i da zato misli da je Kodeks prekršen. Ivan Cvejić je, međutim, rekao da tekstovi koje su objavili "Kurir" i "Alo", bez obzira što je podneta jedna žalba i sa istom argumentacijom za oba lista, nisu isti i da nema dilemu da je "Alo" prekršio Kodeks, dok je kad je reč o "Kuriru" bliži stavu da nije. On je naglasio i da je "Kurir" odgovorio na žalbu, a "Alo" nije. Tamara Skrozza je navela da je imala sličnu dilemu u vezi sa "Kurirom", ali je ipak u oceni da je i "Kurir" prekršio Kodeks presudilo to što se iz nekih "detalja" vidi da je tekst ciljan. "U nadnaslovu se već ističe – bahato ponašanje, a u kontekstu sve ga što se oko nas dešava, za to što je on uradio reći da je bahato je preterano, zatim se komentariše da li je on bio pristojan ili ne, čime se, ipak, prelazi granica poštovanja Kodeksa", istakla je. Petar Jeremić je takođe naveo da se dvoumio kad je reč o tekstu u "Kuriru" ali da ga je preterivanje sa kojim je napisan i davanje preteranog značaja tom događaju ubedilo da je tekst tendenciozan i zlomaneran. Predrag Azdejković je rekao da je "Alo" prekršio Kodeks, dok za "Kurir" nije siguran. On je zatražio da u zapisnik uđe i njegova ocena da Borislav Stefanović u žalbi Savetu netačno tvrdi da se "Demokratska stranka od svog osnivanja borila za medijske slobode kao jednu od osnovnih vrednosti demokratskog i civilizovanog društva". Odnosno da zloupotrebljava to što je žalba dostupna javnosti na sajtu Saveta za štampu. Nakon rasprave, Komisija je sa devet glasova "za" i jednom "uzdržanim", i bez ijednog glasa protiv, odlučila da je "Alo" prekršio Kodeks novinara. "Za" odluku da je "Kurir" prekršio Kodeks glasalo je osam članova Komisije, "uzdržan" je takođe bio jedan, "protiv" nije bio niko.

5. Milan Cvetičanin, član Upravnog odbora AD "Vršački vinogradi", naveo je u žalbi Savetu da su u tekstu u listu "Alo" svi podaci koji se odnose na njega netačni i da je najverovatnije reč o drugoj osobi koja ima isto ime i prezime. Članovi Komisije su u toku rasprave istakli da je u ovom slučaju bio neophodan odgovor redakcije, da bi se sa sigurnošću utvrdilo kako je novinar došao do podataka koje je objavio i da li se oni odnose na neku drugu osobu. Predrag Azdejković je istakao

da je Komisija prinuđena da veruje podnosiocu žalbe kada tvrdi da ništa od onoga što je napisano nije istinito, a da nema nikakve dokaze ni za to, dok je Marija Kordić objasnila, na svom primeru, da je, i pored svih provera nekada moguće pogrešiti i „zameniti“ nečiji identitet. Ostali članovi Komisije smatrali su da je novinar, u svakom slučaju, morao da, pre objavljivanja, proveri podatke i da nesumnjivo utvrdi da se svi odnose na istog čoveka, odnosno da je izostala dužna profesionalna pažnja. Na predlog Tamare Skrozza, Komisije je prihvatila i da se redakciji preporuči da sporni tekst ukloni, s obzirom na to da podnosilac žalbe i dalje ima problema zbog toga što je dostupan na internetu.

6,7 i 8. O žalbama Aleksandre Barton na tekstove objavljenje u dnevnim novinama „Alo“, „Kurir“ i „Večernje novosti“ Komisija je vodila objedinjenu raspravu. U raspravi o žalbi na „Kurir“, kao i u odlučivanju nije učestvovala Marija Kordić. Aleksandra Barton, direktorka Mobing centra u Nišu podnela je žalbu zbog tekstova u kojima se navodi da je slala preteće poruke radnicima Specijalne bolnice u Sokobanji čije interese zastupa i da je zbog toga uhapšena. U toku rasprave, članovi Komisije su zaključili da su mediji u ovom slučaju prekršili odredbe Kodeksa koje se odnose na pretpostavku nevinosti, jer su je unapred, bez ikakve rezerve, oglasili krivom. Zoran Ivošević je rekao da je u „Novostima“ problem samo naslov, a da je tekst inače sasvim korektan, dok je Vlado Mareš rekao da je sklon da u ovom slučaju ne osuđuje mnogo novinare, koji su samo verovali zvaničnom izvoru, odnosno policiji. Nakon rasprave, „za“ odluku da su „Večernje novosti“ prekršile Kodeks glasalo je sedam članova Komisije, „protiv“ je bio jedan, a „uzdržana“ dva. Da je „Kurir“ prekršio Kodeks glasalo je osam članova Komisije, „protiv“ nije bio niko, a „uzdržan“ jedan. „Za“ odluku da je „Alo“ prekršio Kodeks novinara Srbije glasalo je osam članova Komisije, „protiv“ je bio jedan, dok je jedan član bio „uzdržan“.

Sednica je završena u 19.15 sati.

Zapisnik vodila
Gordana Novaković

Predsedavajući
Petar Jeremić